

SKOLEN SOM KONTEKST

Ny lærer, nyt team

Anna er 24 år og nyuddannet lærer. Hun er netop begyndt på sit første job på Fællesskolen, hvor hun primært skal undervise i matematik og tysk i udskolingen. Hun møder en masse nye kolleger, og nogle af dem er hun i team med. Fællesskolen er en mellemstor skole med 0.-9. klassetrin, og skoleledelsen har netop besluttet, at alle lærere i løbet af skoleåret skal arbejde med elevernes læsning, og at de skal skabe en rød tråd i skolens indsats på læseområdet. Indsatsen er bundet sammen med et ønske fra skolebestyrelsen og fra forældrene om at øge elevernes læseglæde. Mediernes og politikernes opmærksomhed på børn med ordblindhed har også spillet en rolle for valget af skolens fokus, ligesom 'læselyst' er et fokusområde for den kommune, skolen ligger i.

Indsatsen bliver skudt i gang med en pædagogisk dag for medarbejderne, hvor de har inviteret en læseforsker, og i løbet af skoleåret skal der være et samarbejde mellem skolens lærere og nogle eksterne vejledere fra kommunens pædagogiske

ressourcecenter om elevernes læsning. Desuden er der to læsevejledere på skolen, som vil være særligt involveret i indsatsen.

På Fællesskolen gør lærerne allerede meget for at støtte eleverne i deres læsning. De har nogle års erfaring med læsebånd, de har læsekonkurrencer på tværs af klasser og forsøg med 'læsemakkere' på tværs af klassetrin, og så er skolebiblioteket netop blevet moderniseret. Desuden arbejder skolens læsevejledere systematisk med test af elever, vejledning af kolleger og med forskellige støtteforanstaltninger for de elever, der har vanskeligt ved at læse.

Skoleledelsen forventer, at alle skolens team arbejder med at styrke elevernes læseglæde. Skolelederen henviser til, at læseglæde indgår i Fælles Mål for danskfaget, og at læsning er en større eller mindre del af alle fag. Indsatsen kan derfor ses som del af formålsparagraffen, der siger, at skolen er forpligtet på at skabe rammer for elevernes "virkelyst" og give dem "lyst til at lære mere".

På Fællesskolen fungerer de faglige vejledere som teamkoordinatorer i skolens fagteam. Derudover er skolen organiseret i klasseteam og afdelingsteam. Der er to afdelinger, en fra 0.-5. klasse og en fra 6.-9. klasse, der har hver deres pædagogiske leder. Lederen af fase 1 er også leder for SFO'en. De indgår sammen med skolelederen i skolens ledelsesteam.

Anna glæder sig meget til at begynde som lærer på Fællesskolen, til at møde sine elever og lære sine nye kolleger at kende. Hun er spændt på, hvordan samarbejdet vil foregå i de team, hun bliver en del af, og på, hvordan de skal gribe opgaven om at fremme elevernes læseglæde an.

Skolens organisering i team er formet af skolens kultur, traditioner, rutiner, normer og regler. Og de forskellige team har forskellige formål. Teamsamarbejde foregår altid i en sammen-

hæng, i en større *kontekst*. Fællesskolen, som Anna er blevet ansat på, er viklet ind i et større netværk af aktører og begivenheder, som har indflydelse på de enkelte team og på, hvordan teamet fungerer, og hvilke opgaver det skal løse. Anna møder kolleger, som allerede har nogle særlige relationer til hinanden og en fælles historie. Hun træder ind i en hverdag, hvor der er særlige ressourcer til stede, hvor mange beslutninger allerede er truffet, og der er bestemte måder at gøre tingene på. Alt dette former det kollegiale samarbejde, hun bliver involveret i. Her i bogen vil vi følge hendes vej ind i Fællesskolens undersøgende teamsamarbejde.

Team i skolen

Helt overordnet består et team af to eller flere personer, der interagerer med hinanden i situationer, hvor der er en større eller mindre grad af gensidig afhængighed mellem dem. Der er et fælles formål eller mål for samarbejdet, og deltagerne betragtes som en enhed.

I Danmark ser vi de første udgivelser om team i skolen i 1990'erne. For eksempel bogen *Lærerteam* fra 1994, der er skrevet af læreren Karsten Sørensen. I forordet nævner Sørensen den dengang nye folkeskolereform fra 1993 som noget, der grundlæggende vil forandre skolens virksomhed. Han tilføjer:

Planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen er ikke længere overvejende et anliggende for den enkelte lærer, men et fælles anliggende. Som følge heraf ændres lærerrollen: Den privatpraktiserende lærer erstattes af teamlæreren.

I dag er teamsamarbejde en selvfølgelig del af hverdagen på stort set alle skoler, og der er ofte en fælles forstå-

else af, at formålet med teamsamarbejde er at forbedre undervisningen og styrke elevernes læring og trivsel. Teamorganiseringen gør noget godt for skolen og i sidste ende for eleverne. I eksemplet med Fællesskolen er målet blandt andet, at samarbejdet om læsning kan øge alle elevers interesse for at læse.

Team kan sammensættes på forskellige måder, og det er de også blevet siden 1990'erne. Frem til i dag er der dog fire typer af organiseringer, som de fleste skoler bruger. Det er klasseteamet, årgangsteamet, afdelingsteamet og fagteamet. Danmarks Evalueringsinstitut udgav i 2021 en rapport med titlen *Teamsamarbejde i folkeskolen*, som blandt andet viser, at det netop er disse fire typer af team, der er udbredt på de fleste skoler.

I en anden tidlig udgivelse om teamsamarbejde i skolen, fra 1994, med titlen *Team: dannelse, vedligeholdelse, koordinering* skrevet af Lejf Moos og Johnny Thomassen, som dengang arbejdede på Danmarks Lærerhøjskole, ser vi også denne inddeling. Her taler forfatterne om teamdannelse omkring den enkelte klasse, det enkelte klassetrin eller omkring afdelinger og spor. De nævner desuden en femte type, som de kalder teamdannelse efter 'kærlighedsprincippet'. Med dette mener de et samarbejde, der er opstået på baggrund af læreres venskab og enighed om pædagogiske og andre spørgsmål. Det er mere eller mindre opstået af sig selv og er karakteriseret ved at være forholdsvis uformelt. Kærlighedsprincippet stiller Moos og Thomassen op over for 'det professionelle princip' for teamdannelse, som ligger bag de fire andre måder at organisere team på i skolen, og som i udgangspunktet er mere formelle.